

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-11-21

Vår referens

Per-Erik Ebbeståhl

Avdelningschef

Per-Erik.Ebbestahl@malmo.se

Besvarande av nämndinitiativ Magnus Olsson (SD) - Avveckla Malmö stads romska råd och utred RIKC STK-2024-1275

Sammanfattning

Magnus Olsson (SD) har inkommit med ett nämndinitiativ om att avveckla Malmö stads romska råd och utreda RIKC (Romskt informations och kunskapscenter). Vid kommunstyrelsens möte den 10 oktober 2024 fick stadskontoret i uppdrag att bereda ärendet.

Samordningsansvaret för arbetet med nationella minoriteter är uppdelat mellan två nämnder i Malmö stad. Ansvaret för samordning av arbetet med den romska minoriteten ligger på kulturnämnden, medan kommunstyrelsen ansvarar för samordningen av arbetet med övriga nationella minoritetsgrupper. Romska rådet som plattform för samverkan och dialog utreddes 2023. Stadskontoret konstaterar att rådet har visat sig ha svårt att fullt ut uppnå sitt syfte som forum för dialog med den nationella minoritetsgruppen romer och stadens förtroendevalda.

Efter dialog med ordföranden i Romska rådet och genomgång av tidigare fattade beslut rörande rådet och RIKC, föreslår stadskontoret i ett separat ärende (STK-2024-1544) att kommunstyrelsen ger stadskontoret i uppdrag att genomföra en genomlysning av stadens arbete med romsk inkludering. Genomlysningen ska svara på om nuvarande organisationsform ger förutsättningar för att uppfylla kraven i aktuell lagstiftning och ambitionerna i Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter. Genomlysningen föreslås genomföras av en extern resurs.

Stadskontoret föreslås även få i uppdrag att genomföra en uppföljning av Romska rådets verksamhet. Uppföljningen ska svara på vilka anpassningar som behöver göras för att skapa ett inkluderande forum för dialog och samverkan med en närvaro från alla partier som representeras i kommunstyrelsen. Uppföljningen föreslås genomföras av en extern resurs. Under den period som uppföljningen genomförs bör Romska rådets verksamhet pausas, med undantag för genomförandet av rådets årliga konferens och Förintelsens minnesstund i januari 2025. Genomlysningen av det samlade arbetet och

uppföljningen av Romska rådet ska göras i dialog med romska Malmöbor och syfta till att förändra och förbättra samarbetet med och för den romska minoriteten.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen anser nämndinitiativets första yrkande om att ge stadskontoret i uppdrag att genomföra en genomgående granskning av RIKC (Romskt informations- och kunskapscenter) besvarat.
2. Kommunstyrelsen avslår nämndinitiativets andra yrkande om att avveckla Malmö stads råd för den nationella minoriteten romer.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ Magnus Olsson (SD) - Avveckla Malmö stads romska råd och utred RIKC
- Beslut KS 240911 §244 Nämndinitiativ Magnus Olsson (SD) - Avveckla Malmö stads romska råd och utred RIKC
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 241125 Besvarande av nämndinitiativ Magnus Olsson (SD)- Avveckla Malmö stads romska råd och utred RIKC

Beslutsplanering

Kommunstyrelsen 2024-09-11

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-11-25

Kommunstyrelsen 2024-11-27

Beslutet skickas till

Magnus Olsson (SD)

Kulturnämnden

Stadskontoret, hållbarhetsavdelningen

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Magnus Olsson (SD) har inkommit med ett nämndinitiativ om att avveckla Malmö stads romska råd och utreda RIKC (Romskt informations och kunskapscenter).

Nämndinitiativet har två yrkanden:

- Att ge stadskontoret i uppdrag att genomföra en genomgående granskning av RIKC (Romskt informations- och kunskapscenter) sett till syfte och nytta.
- Att föreslå kommunfullmäktige besluta att avveckla Malmö stads råd för den nationella minoriteten romer.

Initiativet tar sin utgångspunkt i det som har framkommit i media rörande den romska representationen i Malmö romska råd och det faktum att Romska rådet är en

samverkanstruktur som inte finns med andra minoritetsgrupper. Vad gäller RIKC menar initiativtagaren att det romska informations- och kunskapscentret bär en del av ansvaret för de brister som identifierats kring Malmö stads romska råd. Detta då det är RIKC som har till uppgift att föreslå föreningar och föreningsrepresentanter till rådet. I initiativet efterlyses också en genomlysning av vilka mätbara effekter som RIKC:s verksamhet har.

Romska rådet

2018 inrättades Malmö stads råd för den nationella minoriteten romer med representanter från föreningar inom den romska gruppen. Rådet är underställt kommunstyrelsen men har administrerats av RIKC. De romska representanterna i rådet har utsetts genom en urvalsprocess där romska föreningar verksamma i Malmö har uppmanats att lämna in namn på representanter till rådet där RIKC har administrerat själva intresseanmälningarna och de som visat sig vara registrerade aktiva föreningar har godkänts. Förändringar i bestämmelserna kring samråd med de nationella minoriteterna trädde i kraft 2019 när lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk ändrades. Benämningen representanter för de nationella minoriteterna frångicks i den nya lagtexten kopplat till samråd, för att inkludera även personer som inte är medlemmar i en förening eller annan organisation.

2023 genomfördes därför en revidering av rådets reglemente (STK-2022-1505) som följd av den förändrade lagstiftningen så att rådets uppdrag och syfte överensstämde med den nya lagstiftningen och stadens organisation. Vad gäller de nationella minoriteterna judar, samer, tornedalingar och sverigefinnar, har Malmö stad ingen specifik organisering för samordning och samråd som med den romska gruppen genom RIKC och Romska rådet. Samråden med övriga nationella minoriteter sker mellan minoriteten och tjänstepersoner. Översynen av Romska rådets verksamhet 2023 begränsades till rådets verksamhet och inte hela Malmö stads arbete med den nationella minoriteten romer.

Romskt informations- och kunskapscenter (RIKC)

Malmö stad öppnade RIKC 2009 i samarbete med Delegationen för romska frågor och 2012 blev centret en permanent kommunal verksamhet. Verksamheten RIKC har varit organiserad under arbetsmarknadsavdelningen under arbetsmarknads- och socialnämnden och är sedan 2019 organiserat som en enhet på stadsarkivet, inom ramen för kulturnämndens verksamhet.

RIKC:s verksamhet syftar till att öka romers delaktighet och inflytande i samhället och centret har ett kommunövergripande uppdrag. Verksamheten riktar sig både till den romska Malmöbor och till majoritetssamhället. Malmöbor kan komma till RIKC: s medborgarkontor och få hjälp och stöd i olika ärenden på romani chib, såsom stöd vid myndighetskontakter, översättning eller vägledning och rådgivning. RIKC erbjuder

även bland annat kompetensutveckling om minoritetslagstiftning, romsksvensk historia och romska livsvillkor idag samt tillhandahållande av resursperson för skola och socialtjänst, till exempel vid möten med romska sökanden, elever och familjer.

RIKC ansvarar för samordningen av:

- Frågor gällande den nationella minoriteten romer i Malmö stad.
- Handlingsplan för den nationella minoriteten romer i Malmö vilken är ett verktyg för att på kommunal nivå implementera nationell minoritetslagstiftning. Den omfattar samtliga 14 förvaltningar i Malmö stad.

Stadskontorets bedömning

Samordningsansvaret för arbetet med nationella minoriteter är uppdelat mellan två nämnder i Malmö stad. Ansvar för samordning av arbetet med den romska minoriteten ligger på kulturnämnden, medan kommunstyrelsen ansvarar för samordningen av arbetet med övriga nationella minoritetsgrupper. Sedan 2022 finns även ett kommunalråd med ett särskilt beredningsansvar för mänskliga rättigheter, där arbetet med nationella minoriteter ingår. Romska rådet som plattform för samverkan och dialog utreddes 2023. Stadskontoret konstaterar att rådet har haft svårt att fullt ut uppnå sitt syfte som forum för dialog med den nationella minoritetsgruppen romer och stadens förtroendevalda.

Efter dialog med ordföranden i Romska rådet och genomgång av tidigare fattade beslut rörande rådet och RIKC, föreslår stadskontoret i ett separat ärende (STK-2024-1544) att kommunstyrelsen ska besluta om ett uppdragsdirektiv om romsk inkludering (STK-2024-1544). I ärendet kommer stadskontoret föreslå kommunstyrelsen att ta ett samlat grepp gällande romsk inkludering. Arbetet innefattar en genomlysning av såväl tidigare metoder, arbetssätt och organisering som att skapa en ändamålsenlig organisationsform för att förstärka den romska inkluderingen i Malmö. Genomlysningen ska svara på om nuvarande organisationsform ger förutsättningar för att uppfylla kraven i aktuell lagstiftning och ambitionerna i Policy avseende Malmö stads arbete med att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter.

Stadskontoret föreslår därför kommunstyrelsen att anse nämndinitiativets första yrkande, som rör att ge stadskontoret i uppdrag att genomföra en genomgående granskning av RIKC (Romskt informations- och kunskapscenter), besvarat.

Då nämndinitiativets andra yrkande specifikt handlar om att föreslå kommunfullmäktige besluta att utveckla Malmö stads råd för den nationella minoriteten romer föreslår stadskontoret kommunstyrelsen att avslå detta yrkande. Stadskontoret kommer i ärendet som rör uppdragsdirektiv för romsk inkludering STK-2024-1544 föreslå kommunstyrelsen att ge stadskontoret i uppdrag att genomföra en

uppföljning av Romska rådets verksamhet. Uppföljningen ska svara på vilka anpassningar som behöver göras för att skapa ett inkluderande forum för dialog och samverkan med en närvaro från alla partier som representeras i kommunstyrelsen. Uppföljningen föreslås genomföras av en extern resurs. Under den period som uppföljningen genomförs bör Romska rådets verksamhet pausas, med undantag för genomförandet av rådets årliga konferens och Förintelsens minnesstund i januari 2025.

Genomlysningen av det samlade arbetet och uppföljningen av Romska rådet ska göras i dialog med romska Malmöbor och syfta till att förändra och förbättra samarbetet med och för den romska minoriteten.

Stadskontoret vill även poängtera att beslut som rör exempelvis Romska rådets avveckling måste hanteras i kommunfullmäktige efter sedvanlig beredning.

Ansvariga

Agnes Wemme Nämndsekreterare

Andreas Norbrant Stadsdirektör